

ХЭНТИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хэнтий аймгийн Батноров сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: ХЭА-2024/14/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.open.audit.mn

Хэнтий аймаг
Чингис хот
2024 он

Тэргүүлэх аудитор: Ж.Ганбаатар

Утас: 70562112
Цахим хаяг: ganbaatarj@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Д.Оюунтуяа
Утас: 99775390
Цахим хаяг: oyuntuyad@audit.gov.mn

Аудитор: Х.Еркегүл
Утас: 99040705
Цахим хаяг: erkhegulkh@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ХЭНТИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

23119 Хэнтий аймаг, Хэрлэн сум, Сариг баг
Утас:70-56-21-12, Факс: 70-56-21-12
E-mail: khentii@audit.gov.mn

2024.03.25 № 395
танай _____ -ны № _____ -т

ХЭНТИЙ АЙМГИЙН БАТНОРОВ
СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Б.ЖАВХЛАНБАЯР ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Хэнтий аймгийн Батноров сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Хэнтий аймгийн Батноров сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Батноров сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар мөнгөн хөрөнгө 586,652.4 мянган төгрөг, авлага 282,088.7 мянган төгрөг, бараа материал 164,637.3 мянган төгрөг, үндсэн хөрөнгө 2,193,428.8 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй, нийт хөрөнгө 3,226,807.2 мянган төгрөг байна.

Тайлант онд аймгийн төсвөөс 927,896.4 мянган төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг авч, 858,036.6 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлж, төсвийн байгууллагуудад 2,246,250.8 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна. Үүнээс тайлант онд үйл ажиллагааны зардалд 1,970.292.5 мянган төгрөгийг зарцуулж, зарцуулагдаагүй үлдэгдэл 275,958.2 мянган төгрөгийг ерөнхий орлогын дансанд буцаан төвлөрүүлжээ. Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд 28,554.0 мянган төгрөгийн орлого төвлөрүүлэн зарцуулсан байна.

202403494

Аудитын гол асуудал

Батноров сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар малын татварын орлогыг орон нутгийн хөгжлийн сангийн дансанд төвлөрүүлэхдээ 1,146.0 мянган төгрөгөөр дутуу төвлөрүүлсэн зөрчил илэрсэнд төлбөрийн акт тогтоож, нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд Байгаль хамгаалах сангийн 122,799.0 мянган төгрөгийн зарлагыг нэгтгээгүй орхигдуулсныг залруулав.

Бусад асуудлын хэсэг

Батлагдсан төсвийн орлогын төлөвлөгөөг нэр төрлөөр бүрэн биелүүлэх, Хоршоо хөгжүүлэх сангийн хугацаа хэтэрсэн авлагын үлдэгдлийг барагдуулах, төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь төсвийн гүйцэтгэл болон санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.4, 54.5 дахь заалтын дагуу бэлтгэж ирүүлэхэд анхаарах шаардлагатай байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ж. ГАНБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2022оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН		972,251.6	1,033,378.4
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	3а, 3б	687,791.8	586,652.5
32	БОГИНО ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ	4а, 4б	0.0	0.0
33	АВЛАГА	5а, 5б, 6а, 6б	158,169.3	282,088.7
34	УРЬДЧИЛГАА	7а, 7б	0.0	0.0
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	8а, 8б, 8в	126,290.6	164,637.3
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	9а	0.0	0.0
360	БУСАД ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	10	0.0	0.0
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН		1,572,889.2	2,193,428.8
37	УРТ ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ	11а, 11б	0.0	0.0
37100	Урт хугацаат хадгаламж		0.0	0.0
37200	Үнэт цаас		0.0	0.0
37300	Урт хугацаат зээл		0.0	0.0
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	12а, 12б, 12в	1,572,889.2	2,193,428.8
39100	Газар		0.0	0.0
39200	Биет хөрөнгө		1,438,123.8	2,058,819.7
39300	Биет бус хөрөнгө	13	134,765.3	134,609.1
39400	Бусад хөрөнгө /ТӨҮГ/	14	0.0	0.0
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II		2,545,140.8	3,226,807.2
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР		0.0	0.0
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	15а, 15б	0.0	0.0
41100	Богино хугацаат үнэт цаас		0.0	0.0
41200	Богино хугацаат зээлийн өглөг	16а, 16б	0.0	0.0
41300	Өглөг	17а, 17б	0.0	0.0
41400	Урьдчилж орсон орлого	18а, 18б	0.0	0.0
42	УРТ ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР		0.0	0.0
42100	Урт хугацаат үнэт цаас	19	0.0	0.0
42200	Урт хугацаат зээл	20а, 20б	0.0	0.0
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН		2,545,140.8	3,226,807.2
51	Засгийн газрын хувь оролцоо		2,545,140.8	3,226,807.2
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал		508,472.3	512,372.3
51101	Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/		0.0	0.0
51102	Өмч /хувийн/ /ТӨҮГ/		0.0	0.0
51103	Өмч /хувьцаат/ /ТӨҮГ/		0.0	0.0
51104	Халаасны хувьцаа /ТӨҮГ/		0.0	0.0
51105	Нэмж төлөгдсөн капитал /ТӨҮГ/		0.0	0.0
51106	Эздийн өмчийн бусад хэсэг /ТӨҮГ/		0.0	0.0
51200	Хуримтлагдсан үр дүн		1,949,028.8	2,626,795.1
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү		87,639.7	87,639.7
51400	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү		0.0	0.0
51500	Бодлогын өөрчлөлт алдааны залруулга		0.0	0.0
51600	Нөөцийн сан		0.0	0.0
52	Хяналтын бус хувь оролцоо		0.0	0.0
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V		2,545,140.8	3,226,807.2

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2022оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)		3,869,133.4	5,160,122.9
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО		558,660.4	732,350.8
110	Орлогын албан татвар		225,937.7	309,942.1
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар		225,937.7	309,942.1
113	Хөрөнгийн албан татвар		73,131.3	114,243.4
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж		259,591.4	308,165.3
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1а, 1б	590,512.2	907,318.5
120	Нийтлэг татварын бус орлого		590,512.2	907,318.5
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		2,719,960.8	3,520,453.6
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2а, 2б	2,936,396.4	4,088,668.8
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		2,936,396.4	4,088,668.8
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		1,253,049.2	1,812,783.5
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		383,049.7	509,146.3
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		47,661.9	63,125.5
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		485,857.2	172,743.3
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		45,450.3	56,164.3
2105	Нормативт зардал		2,245.9	2,405.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		32,925.1	20,594.5
2107	Томилот, зочны зардал		10,875.0	15,442.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		23,075.0	682,411.6
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		221,909.2	290,751.1
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		1,683,347.2	2,275,885.3
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)		932,737.0	1,071,454.1
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН		4,540,924.5	391,013.3
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)		-3,608,187.5	680,440.8

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2022оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,468,996.4	4,450,556.8
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	558,660.4	732,350.8
110	Орлогын албан татвар	225,937.7	309,942.1
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	225,937.7	309,942.1
113	Хөрөнгийн албан татвар	73,131.3	114,243.4
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	259,591.4	308,165.3
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	21,414.2	32,079.6
1181	Газрын төлбөр	80,017.2	150,805.7
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	158,160.0	125,280.0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	190,375.3	197,752.4
120	Нийтлэг татварын бус орлого	190,375.3	197,752.4
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,719,960.8	3,520,453.6
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,848,480.2	3,902,269.0
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,848,480.2	3,902,269.0
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,109,316.3	1,625,443.7
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	383,049.7	509,146.3
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	47,661.9	63,125.5
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	485,857.2	172,743.3
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	40,178.3	54,725.2
2105	Нормативт зардал	2,699.9	3,465.4
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	45,356.4	18,390.0
2107	Томилот, зочны зардал	10,683.0	15,442.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	22,140.1	684,946.3
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	71,689.8	103,459.6
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,739,163.9	2,276,825.3
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	620,516.2	548,287.8
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	367,304.7	479,427.1
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	367,304.7	479,427.1
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	367,304.7	479,427.1
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-367,304.7	-479,427.1
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	0.0	-170,000.0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	0.0	170,000.0
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	253,211.5	-101,139.3
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	434,580.2	687,791.8
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	687,791.8	586,652.5

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн	Цөөнхийн хувь оролцоо	Нийт цэвэр хөрөнгө/өмч
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	6,226,121.2	0.0	6,226,121.2
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-72,792.8	0.0	-72,792.8
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	6,153,328.4	0.0	6,153,328.4
9	Тайлант үеийн үр дүн	-3,608,187.5	0.0	-3,608,187.5
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,545,140.8	0.0	2,545,140.8
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,545,140.8	0.0	2,545,140.8
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	1,225.5	0.0	1,225.5
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,546,366.3	0.0	2,546,366.3
19	Тайлант үеийн үр дүн	680,440.8	0.0	680,440.8
20	2023 оны 6-р сарын 30-наарх үлдэгдэл	3,226,807.2	0.0	3,226,807.2

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,569,272.3	2,152,592.3
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,834,527.9	1,556,756.0
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,803,827.9	1,528,131.5
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил2275391,34	572,280.0	509,146.3
210101	Үндсэн цалин	360,683.2	343,624.2
210102	Нэмэгдэл	189,018.2	125,126.1
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	21,168.0	15,645.0
210104	Урамшуулал	1,410.6	24,751.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	72,184.1	63,125.5
210201	Тэтгэврийн даатгал	49,079.4	43,270.5
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,775.4	5,086.9
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,620.8	4,069.5
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,155.5	972.6
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	11,553.0	9,725.8
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	654,519.9	528,267.5
210301	Гэрэл, цахилгаан	61,257.1	59,901.0
210302	Түлш, халаалт	592,149.8	467,999.9
210303	Цэвэр, бохир ус	1,113.0	366.6
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	53,358.3	53,345.7
210401	Бичиг хэрэг	9,001.1	8,495.0
210402	Тээвэр, шатахуун	34,300.4	34,666.3
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,398.1	5,242.9
210404	Ном, хэвлэл	500.0	165.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,158.7	4,776.5
2105	Нормативт зардал	3,263.6	3,260.4
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,263.6	3,260.4
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	105,714.9	105,703.4
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	20,360.4	20,357.3
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	631.5	630.0
210604	Урсгал засвар	84,723.0	84,716.1
2107	Томилот, зочны зардал	17,186.0	15,442.0
210702	Дотоод албан томилот	17,186.0	15,442.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	233,208.7	165,700.5
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	229,614.8	162,902.8
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	383.8	0.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	932.4	932.4
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	397.8	254.8
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	171.7	171.7
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	719.4	450.0
210807	Газрын төлбөр	988.8	988.8
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	92,112.4	84,140.2
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	64,900.0	61,982.2
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	27,212.4	22,158.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	30,700.0	28,624.5
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	13,500.0	11,915.0
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	13,500.0	11,915.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	17,200.0	16,709.5
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	17,200.0	16,709.5
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	533,686.1	425,836.3
223001	Бусад хөрөнгө	533,686.1	425,836.3
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	201,058.3	170,000.0
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	201,058.3	170,000.0

III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,569,272.3	2,082,265.2
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	2,363,379.7	2,012,086.7
320001	Орон нутгийн төсвөөс	2,045,627.3	1,694,334.3
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	317,752.4	317,752.4
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	205,892.6	70,178.4
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	49,999.9	57,878.4
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,900.0	12,300.0
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	152,992.7	0.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	177,161.0
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.0	106,833.8

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	28,554.0
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	28,554.0
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	26,604.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,379.6
210401	Бичиг хэрэг	420.0
210402	Тээвэр, шатахуун	959.6
2105	Нормативт зардал	205.0
210502	Хоол, хүнс	205.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	7,200.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	7,200.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	17,819.4
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	17,819.4
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,950.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,950.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,950.0
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	28,554.0
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	28,554.0
131103	ЗГНХ, ЗДНХөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,900.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,314.6
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7,339.4

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

3.1. Орон нутгийн төсөвт байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитын талаар:

Батноров сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд орон нутгийн төсвийн байгууллага 2, төрийн сангийн 1, тусгай сангийн 3, нийт 6 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс Засаг даргын тамгын газарт аймаг дахь Төрийн аудитын газраас аудит хийж “Өөрчлөлтгүй” дүгнэлт өгч, ИТХ, Хоршоо хөгжүүлэх сан, Орон нутгийн хөгжлийн санд аудитын үе шатны ажлыг хэсэгчлэн гүйцэтгэсэн.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 89,787.2 мянган төгрөгийн 8 алдаа, зөрчил илэрснээс 41,599.5 мянган төгрөгийн 5 алдааг залруулж, 44,610.20 мянган төгрөгийн зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 3 зөвлөмж, 3,577.5 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах 2 албан шаардлага хүргүүлсэн. Илэрсэн алдаа, зөрчлийг байгууллагаар нь авч үзвэл:

Засаг даргын тамгын газар:

Нийт 57,410.2 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрч 13,850.5 мянган төгрөгийн 2 алдааг санхүүгийн тайланд залруулж, 3,577.5 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах 2 албан шаардлага, 39,982.2 мянган төгрөгийн зөрчлийг давтахгүй байх 2 зөвлөмж хүргүүлсэн. Үүнд:

1. Нэмэлт санхүүжилт болон эрсдэлийн сангаас худалдаж авсан өвсийг иргэдэд худалдсаны орлого 8,000.0 мянган төгрөгийг нэмэлт санхүүжилтийн дансанд тушаагаагүй, санхүүгийн тайланд авлагаар бүртгээгүй, бараа материалын тайланд өвсийг зарцуулснаар бүртгэж, зардалд хаасан.
2. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдлийг дэлгэрэнгүй бүртгэлээс 5,850.5 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй илэрхийлсэн.

Шийдвэрлэсэн нь: Аудитын явцад залруулсан.

3. Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх зардлаас 1,600.0 мянган төгрөгийг хог цэвэрлэгээний зардалд зарцуулж батлагдсан төсөвт зардлыг зориулалтын бус зарцуулсан.
4. Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх зардлаас шатахуунд 1,977.5 мянган төгрөгийг тушаал шийдвэргүй, гүйцэтгэх ажлын удирдамж, төлөвлөгөө батлуулаагүй, гүйцэтгэсэн ажлын хэрэгжилтийн тайлан гаргаагүй зэрэг анхан шатны нотлох баримтын бүрдэлгүй зарцуулсан.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгах 2 албан шаардлага хүргүүлсэн.

5. Эрсдэлийн сангаас ЗДТГ-ын даргын тушаал гаргаж 25,000.0 мянган төгрөгийг зарцуулсан нь Гамшгийн тухай хуулийн 32.1-д "Аймаг, сум, нийслэл, дүүргийн Засаг дарга гамшгаас хамгаалах асуудлаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ", 32.1.3-д "гамшгаас хамгаалах үйл ажиллагаанд шаардагдах хөрөнгийн эх үүсвэр, гамшгаас хамгаалах болон орон нутгийн нөөцийг бүрдүүлэх, түүнийг захиран зарцуулах" гэж заасныг зөрчсөн, Төрийн албаны тухай хуулийн 39.1.3-д "хуульд нийцээгүй шийдвэр гаргах;" гэж заасантай нийцэхгүй байна.
6. Засаг даргын нөөц сангаас зарцуулагдаж буй төсвийн хөрөнгийг засаг даргын зөвлөлийн хурлын шийдвэргүй зарцуулж байгаа нь "Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын нийтлэг журам"-ын 4.1-д "Нөөц хөрөнгийг Засаг даргын зөвлөлийн хурлын шийдвэрийг үндэслэн тухайн шатны Засаг даргын захирамжаар зарцуулна." гэсэн заалтад нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 2 зөвлөмж хүргүүлсэн.

Хоршоо хөгжүүлэх сан:

Нийт 27,749.0 мянган төгрөгийн 3 алдаа илэрснийг санхүүгийн тайланд залруулав. Үүнд:

1. Тайлант оны хүүгийн орлогыг 12,456.5 мянган төгрөгөөр илүү бүртгэж, зээлийн авлагын үлдэгдлийг зөрүүтэй илэрхийлсэн.
2. Зээлийн авлагаас 2 зээлдэгчийн 1,727.9 мянган төгрөгийн зээлийг нотлох баримтын бүрдэлгүй хассан.
3. Мөнгөн гүйлгээний тайланд орлогыг 13,564.5 мянган төгрөгөөр илүү илэрхийлсэн.

Шийдвэрлэсэн нь: Аудитын явцад залруулсан.

3.2 Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын талаар

Нийт 123,945.0 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 122,799.0 мянган төгрөгийн алдааг санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд залруулж, 1,146.0 мянган төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоов. Үүнд:

1. Малын тоо толгойн албан татварын орлогыг ОНХС-ийн дансанд 1,146.0 мянган төгрөгөөр дутуу төвлөрүүлсэн.

Шийдвэрлэсэн нь: Төлбөрийн акт тогтоосон.

2. Нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд Байгаль хамгаалах сангийн 122,799.0 мянган төгрөгийн зарлагыг нэгтгээгүй орхигдуулсан.

Шийдвэрлэсэн нь: Аудитын явцад залруулсан.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

3. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
Засаг дарга	1	122,799.0	1	122,799.0								
ЗДТГ	2	13,850.5			2	13,850.5	2	13,850.5				
ИТХ	0											
ОНХС	0											
ХХС	3	27,749.0			3	27,749.0	3	27,749.0				
БХС	0											
Дүн	3	164,398.5	1	122,799.0	5	41,599.5	5	41,599.5				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Үүнээс Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаал тоо	Тоо	Дүн
Засаг дарга	1	1,146.0	1	1,146.0								
ЗДТГ	4	43,559.7			2	3,577.5	2	39,982.2				
ИТХ	1	4,628.0					1	4,628.0				
ОНХС	0											
ХХС	0											
БХС	0											
Дүн	6	49,333.7	1	1,146.0	2	3,577.5	3	44,610.2	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Дүн								
Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								